

Antti Tulenheimo

(4. december 1879—3. september 1952)

Den 3 sistlidne september avled Finlands kriminalistförenings mångåriga ordförande, universitetskanslern, professorn *Antti Tulenheimo*.

Kansler Tulenheimo utförde sitt livsverk på många olika områden, men den mest vägande delen av det ägnade han utan tvivel åt Helsingfors universitet, som innehavare av lärostolen i straffrätt, som rektor och kansler. Han erhöll sin straffrättsliga utbildning i Tyskland såsom Liszts elev, varför han, i likhet med sin företrädare, professor Allan Serlachius-Särkilahti, som repre-

senterade samma skola, var en den moderna riktningens man, även om han i den egenskapen var mycket försiktig i sina praktiska slutsatser. Tulenheimos vetenskapliga produktion blev rätt ringa på den grund, att han redan från sin ungdom anlätades i administrativa uppgifter vid universitetet och utanför detsamma. Det djupaste intrycket på sin tids studentgeneration gjorde han utan tvivel genom sin katederundervisning, för vilken han hade goda personliga förutsättningar och en god, i Tyskland erhållen utbildning.

Den omständigheten, att universitetet och framför allt den straffrättsliga odlingen stod hans hjärta nära, framgår av den önskan han uttalade före sin död, att hans minne, i stället för genom de sedvanliga uttrycken för medkänsla, skulle firas genom inrättandet av en stipendiefond för begåvade forskare på straffrättens område. Denna hans önskan kom att villfaras i fulla mått.

Av Tulenheimos politiska verksamhet må nämnas, att han var lant- resp. riksdagsman åren 1914, 1922—1923, 1930 samt 1931—1932. I november 1917 var han senator, åren 1918—1919 inrikesminister och år 1925 statsminister. Inom riksdagen handhade han många förtroendeuppdrag: han var första vicesalden åren 1930 och 1931, agrarutskottets viceordförande år 1914, lag- och ekonomiutskottets ordförande åren 1922 och 1923, grundlagsutskottets ordförande år 1930. Han deltog även på olika sätt i det finska partiets och nationella samlingspartiets verksamhet, bl. a. var han det finska partiets centralstyrelses viceordförande år 1913, ordförande åren 1914—1916 samt nationella samlingspartiets centralstyrelses ordförande åren 1922—1926.

Tulenheimos arbetsförmåga togs i mycket stor utsträckning i anspråk även i administrativa uppgifter. Han var ledamot av lagberedningen 1912—1915. Det är omöjligt att här uppräknade otaliga kommittéer, i hvilkas arbete han tagit del antingen som ordförande eller medlem. Tulenheimo var landshövding i Tavastehus län åren 1918—1919 och stadsdirektör i Helsingfors åren 1931—1944, från vilket sistnämnda år han intill sin död fungerade såsom kansler för Helsingfors universitet.

Tulenheimos insats i den fria medborgarverksamheten har ävenledes varit betydande. Han har varit ordförande eller för-

troendeman för talrika föreningar och stiftelser. Finlands kriminalistförenings ordförande var han åren 1935—1952.

En stor personlighets betydelse kan aldrig helt inramas genom biografiska uppgifter eller genom uppnådda officiella och inofficiella erkännanden. De karaktärsegenskaper och inre själskrafter, som höja honom över den stora mängden, kan aldrig skildras genom torra fakta. Hos Tulenheimo fanns mycket av den „specifika mänsklighet“ — för att använda Sillanpääs ord — som åt personligheten ger den charm och resning, som skapar intryck hos medmänniskorna. De otaliga band, som förenat Tulenheimo med akademiska, politiska, ekonomiska och även andra medborgarkretsar, ha förmedlat intrycket av hans äkta, rika och fina personlighet.

Brynolf Honkasalo.

Svenska domar i brottmål 1948—51.

Av justitierådet NILS BECKMAN.

Som ett första bidrag från svensk sida till den serie översikter över viktigare kriminalrättsliga avgöranden i domstolspraxis, som inleddes i denna tidskrift 1952 s. 263, skall här lämnas en redogörelse för domar, som 1948—51 meddelats av Sveriges högsta domstol (HD) och refererats i Nytt juridiskt arkiv (NJA). Därjämte medtagas några i Svensk Juristtidning (SvJT) refererade hovrättsdomar från samma tid. Att början gjorts med år 1948 beror på att rättsfallsöversikter för tidigare år meddelats i SvJT, den senaste av *Strahl* i SvJT 1949 s. 161. Dessa rättsfallsöversikter ha emellertid i huvudsak fullföljt ett annat syfte än nu förevarande. De ha nämligen avsett att för svensk publik, som antages ha tillgång till referatsamlingarna, ge en tämligen fullständig systematisk och kommenterande översikt över avgörandena. Här avses åter i första hand att meddela kännedom om själva avgörandena, icke så mycket att kommentera dem. Fullständighet eftersträvas icke, utan blott ett fåtal domar av allmännare intresse ha medtagits. Alla rättsfallen hänföra sig till själva strafflagen (SL), vilken fortfarande är av år 1864, ehuru stora delar därav erhållit ny lydelse, särskilt genom 1942 och 1948 års strafflagsreformer.